

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди
Кафедра освітології та інноваційної педагогіки
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут публічного управління
та державної служби
Кафедра публічної політики
Інститут досліджень безпеки Європейського Союзу (Франція)
Гранадський університет (Іспанія)
Жешувський університет (Республіка Польща)
Університет третього віку в Громадкі (Республіка Польща)
Європейський інститут безперервної освіти (Словацька Республіка)
Педагогічний інститут Чендуського університету (КНР)
Університет імені Неджметтіна Ербакана (Туреччина)
Державний університет в Гуарапуаві (Бразилія)

Матеріали
VI Міжнародної науково-практичної конференції

**ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ВИЩОЇ І СЕРЕДНЬОЇ
ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

20–21 травня 2022 року

Харків
2022

ББК 74.58+74.20+88.40+88.840

УДК 37.013.77:[378+373.5]

П86

Редакційна колегія:

Балацинова А. Д. – канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Васильєва С. О. – д-р пед. наук, доцент, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Ворожбіт-Горбатюк В. В. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Кін О. М. – д-р пед. наук, доцент, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Лупаренко С. Є. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Попова О. В. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Рогова Т. В. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Собченко Т. М. – д-р пед. наук, доцент, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Ткачова Н. О. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Цапко А. М. – канд. пед. наук, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

Відповідальність за зміст, стилістику, орфографію та пунктуацію статей несуть автори

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
(протокол №7 від 20.07.2022 року)*

Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика : матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 20–21 травня 2022 р.) / за ред. Боярської-Хоменко А. В., Попової О. В. ; Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. Харків, 2022. 498 с.

У збірнику відображено психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої школи в умовах сучасних викликів. Він містить результати досліджень учених, викладачів, учителів, наукові пошуки докторантів, аспірантів, здобувачів вищої освіти з питань методології, історичного та компаративного дискурсу розвитку педагогічної науки; організаційних, дидактичних і методичних засад реалізації дистанційного та змішаного навчання; педагогічних засад інклюзивної освіти; інновацій в освіті; розвитку загальної і вищої освіти; освіти дорослих; цифрових трансформацій в публічному управлінні та адмініструванні.

Матеріали стануть у нагоді науковцям, докторантам, аспірантам, викладачам, здобувачам вищих закладів освіти, практичним працівникам у галузі освіти.

Хоу Цзяньвей	133
Національна народна китайська музика як засіб формування національної самосвідомості особистості	
Цуй Лун	136
Середовищний фактор розвитку професіоналізму майбутніх учителів фізичної культури у провінції Сичуань	
Чжан Гомін	139
Організація початкової мистецької освіти КНР	
Zhang Caijing	142
The Development of Non-Formal Education in China	
Чжан Ян	145
Реалізація ідей К. Орфа в практиці навчання музики в закладах середньої освіти КНР	
Чжао Цянь	149
Значення традиційної культури у дизайн-освіті в коледжах КНР	
Чжоу Ань	152
Використання цифрових технологій у музичній освіті Китаю	
Чжоу Ілей	156
Взаємозв'язки музичної культури та мистецької освіти в дослідженнях науковців КНР	

СЕКЦІЯ II

ОРГАНІЗАЦІЙНІ, ДИДАКТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО ТА ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

Башкір О. І.	160
Онлайнві застосунки сторітелінгу як методу навчання	
Боярська-Хоменко А. В.	163
Теоретичні основи проектування освітнього контенту в умовах змішаного навчання	
Голубнича Л. О.	166
Досвід викладання іноземної мови в умовах карантину	
Гук І. П.	170
Самоорганізація навчально-пізнавальної діяльності студентами під час дистанційного навчання	
Денисенко А. О., Ван Ціхуей	173
Онлайн-дозвілля як засіб музично-естетичного виховання майбутніх учителів мистецьких дисциплін	
Доценко С. О., Чепелєв О. О.	176
Досвід впровадження системи змішаного навчання в освітній процес	
Карпенко В. В.	180
Використання активних форм організації уроку історії в умовах дистанційного навчання (з досвіду роботи)	
Кульчицький В. Й.	183
Принципи дистанційного навчання у закладах вищої освіти	

НАЦІОНАЛЬНА НАРОДНА КИТАЙСЬКА МУЗИКА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ САМОСВІДОМОСТІ ОСОБИСТОСТІ

Хоу Цзяньвей

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
м. Харків, Україна

У публікації висвітлено значення засобів китайської національної народної музики для формування національної самосвідомості особистості. Схарактеризовано суть поняття національної народної музики, її особливості. Показано, що використання засобів національної народної музики в освітньому процесі сприяє розвитку емоцій та національних почуттів, усвідомленню особистістю приналежності до певної нації.

Ключові слова: національна народна китайська музика, національна самосвідомість, національне виховання.

The publication highlights the importance of Chinese national folk music for the formation of national identity. The essence of the concept of national folk music, its features are characterized. It is shown that the use of national folk music in the educational process promotes the development of emotions and national feelings, personal awareness of belonging to a particular nation.

Key words: national Chinese folk music, national self-consciousness, national education.

В умовах реформування системи освіти КНР особлива увага акцентується на питання виховання духовної сфери молоді. Пріоритетне місце відводиться ролі і значенню музики в освітньому процесі як ефективному засобу всебічного розвитку особистості, формуванню естетичних якостей та національної свідомості й самосвідомості молодого покоління. Предметом спеціальної уваги фахівців, педагогічної спільноти для вирішення актуальних завдань стали питання використання національної народної музики в освітньому процесі.

Як показало вивчення науково-педагогічної літератури, під національної народною музикою китайські дослідники розуміють традиційну народну музику, яка склалася в культурному доробку Китаю, передавалась із покоління до покоління протягом усієї історії країни, є популярною в народі та відповідає його моральним, духовним, естетичним цінностям [2; 3; 4].

У процесі дослідження було встановлено, що національна народна музика має свої особливості, а саме:

1. Відображає духовні цінності та норми народу, що склалися в процесі формування нації. Національна народна музика Китаю має потужні культурні традиції, як особливий вид мистецтва пройшла довгий шлях, викристалізувалася протягом декількох тисячоліть. У зразках національної народної музики втілено надії та сподівання народу, його духовні надбання та мудрість, відображено систему етичних цінностей.

2. Висвітлює події, пов'язані з історичним розвитком та становленням нації.

3. Виступає зразком літературної та музичної творчості. Народна музика має яскраві та точні музичні образи, вона змістовна за своїм художнім наповненням й лаконічна за структурою.

4. Сприяє об'єднанню багатотнічної китайської нації [2; 3; 4].

Національна китайська народна музика являє собою широкий загальний музичних творів різних етнічних груп, які відрізняються за мелодією, складом, тональністю, стилем та емоційним наповненням. У той же час національна народна музика є досить багатожанровою, вона об'єднує різні форми та стилі: фолк, реп, пісні, танці, інструментальні та оперні твори. Яскраві та вишукані зразки народної музики створюють унікальне емоційне, духовне поле для взаємодії, вираження спільних почуттів представників усіх 56 національностей Китаю [2].

З 1990-х рр., коли в освітньому просторі КНР визначилися пріоритети музичної освіти, навчальні заклади більшості регіонів до змісту освіти стали широко запроваджувати музичний матеріал, сформований творами певного регіону. Таке використання засобів національної народної музики в освітньому процесі дало можливість вирішити цілий комплекс актуальних завдань, як-от:

1. Популяризація кращих зразків національної культури.

2. Наповнення змісту навчального процесу матеріалом зрозумілим та близьким для учнів.

3. Виховання патріотичних почуттів, якостей та рис.

4. Формування національної самосвідомості особистості.

5. Розвиток естетичних здібностей, почуттів, ідеалів [2; 3; 4].

Уважаємо за доцільне більш детально зупинитися на можливостях національної народної музики для формування та розвитку національної самосвідомості особистості.

Як відомо, під національною самосвідомістю розуміють певний процес та результат осмислення особистістю своєї приналежності до конкретної нації, усвідомлення нею власної національної ідентичності та відмінності від інших націй, готовність активно діяти в інтересах розвитку та прогресу власної нації. До структури національної самосвідомості входять система мотивів, емоцій, почуттів, знань, особистісних якостей, які виражають її ставлення до своєї нації [1].

Отже, засоби музичної народної музики мають значний ресурс для ефективного формування та розвитку національної самосвідомості особистості. Перш за все, вивчення кращих зразків національної народної музикальної творчості сприяє розвитку національних почуттів особистості. Твори національної народної музики відрізняється за стилем та жанром й, знайомлячись із ними, учень збагачує та розвиває особистісну емоційну сферу, на основі якої відбувається формування почуттів.

Народна музична спадщина має глибокий культурно-національний смисл. Взагалі, більшість творів народної музики являють собою органічне та взаємопов'язане втілення високої художньої творчості та національної ідеї. Велика кількість творів оспівує прояви мужності, хоробрості кращих синів китайського народу, їхню гідність, любов до рідної землі. Під час знайомства учнів із сюжетами народної пісенної культури необхідно не лише відтворювати послідовність смислових подій, але й звертати увагу на емоційно-почуттєву сферу, дати відчути

слухачеві на місці головного героя, доповнити необхідною історичною інформацією для кращого розуміння його почуттів та вчинків. Таке усвідомлене сприйняття твору сприятиме формуванню в учнів таких якостей, як відповідальність за долю своєї країни, її майбутнє, патріотизму, громадянського обов'язку тощо.

Так, Хуей Фанг, виходячи із власного досвіду викладання музики, розкриває послідовність вивчення творів національної музики на прикладі народної пісні «Су Ву, який пасе овець». Педагог рекомендує спочатку дати учням прослухати означений твір, дати можливість учням усвідомити та відчути всі події, про які йдеться в пісні. Далі необхідно розповісти учням про історію, яка стала основою для обраного сюжету і відбулася із головним героєм Су Ву. Наступним кроком рекомендовано прослуховування пісні ще раз з подальшим обговоренням сюжету. Після того, як усі учні висловили свої думки, можна розпочати вивчення пісні. Під час виконання пісні слід звертати увагу на емоційне наповнення твору, намагатися передати почуття головного героя, відчути його патріотичний дух, гідність, любов до своєї нації, народу, країни. Отже, у процесі вивчення народних пісень учитель спрямовує учнів у послідовності «чути, співати, відчувати». Такий підхід не лише допомагає учням повною мірою усвідомити національний контекст твору, а й сприяє вихованню в них національної самосвідомості, національної гідності, почуття гордості за свій народ, країну [3].

Для формування національної самосвідомості цінним є той музичний матеріал, який відображає певні історичні події, факти мужньої боротьби китайського народу, прояв кращих особистісних якостей людей. Учні не лише знайомляться з цікавими історичними сюжетами, але й, виконуючи твір, переживають певний емоційний стан, співчувають учасникам подій, переживають ці події разом із ними. Наприклад, під час вивчення твору «Засідка з десяти сторін» учні заздалегідь вивчають історичні факти давньокитайської війни між Чу та Хань, з багаточасовим порядком бою, окремими сценами бою для більш виразного виконання цього твору й доцільного використання спеціальних музичних ефектів [3].

У той же час знайомство з різножанровими зразками багатоетнічної національної пісенної народної творчості допомагають учням краще ознайомитися з історією, побутом, звичаями та традиціями кожного етносу й усвідомити відміну власного етносу від інших. Наприклад, вивчаючи народні пісні «Гадамерін», учні мають змогу сформуванню своє уявлення про звичаї та традиції китайського народу, його географії, одязі, релігійних ідеалах [2].

Отже, музична освіта займає провідне місце в системі загальної освіти КНР, систематичне та послідовне використання дисциплін музичного спрямування сприяє всебічному розвитку особистості, вихованню комплексу естетичних, морально-духовних якостей. Особливе місце в сучасному освітньому просторі КНР займають завдання формування та розвитку національної самосвідомості молоді, для ефективного вирішення яких доцільно звернутися до використання багатой національної музичної спадщини.

Список використаних джерел

1. Кін О. М. Система формування національної самосвідомості студентської молоді в процесі громадської діяльності: дис. ... д-ра пед. наук. Харків-Старобільськ, 2021. 557 с.
2. Лі Сінь. Дослідження значення етнічної музики в освітньому процесі коледжів та університетів. *Китайський журнал інновацій в науці та освіті*. 2007. № 21.
李鑫。民族音樂在高校教育過程中的重要性研究中國科教創新雜誌。 2007。 № 21。
3. Хуей Фанг. *Велика сцена*. 2012. № 9. С. 256–257.
惠芳。大舞台。 2012。 № 9。 第 256–257 頁。
4. Ян Хуейлань. Розвиток народної музики в сучасній освіті. Фуцзянь. *Журнал Академії політичних та правових кадрів управління*. 2008. № 4.
楊惠蘭。民族音樂在現代教育中的發展。福建。政法管理學院學報。 2008。 № 4。

СЕРЕДОВИЩНИЙ ФАКТОР РОЗВИТКУ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У ПРОВІНЦІ СИЧУАНЬ

Цуй Лун

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Харківський національний університет імені Семена Кузнеця
м. Харків, Україна

У статті розкрито середовищний фактор розвитку професіоналізму майбутніх учителів фізичної культури у провінції Сичуань. На прикладі Університету Сичуань описано позиції середовища, що сприяють якісній та ефективній фаховій підготовці, як-от: високий імідж викладачів університету, врахування мотивів і ціннісних орієнтацій абітурієнтів, наявність просторів для особистісного і духовного зростання, академічної активності і професійної соціалізації студентів у стінах університету.

Ключові слова: професіоналізм, середовище, студент, університет, фізична культура.

The article reveals the environmental factor of professional development of future physical education teachers in Sichuan Province. The example of Sichuan University describes the position of the environment that promotes quality and effective professional training: high image of university teachers, consideration of motives and values of entrants, availability of space for personal and spiritual growth, academic activity and professional socialization of students within the university.

Key words: professionalism, environment, student, university, physical culture.